

Školní inspektorát versus Roj

Ve vztahu ke školám inspektoráty představovaly respektovanou a možná i trochu obávanou autoritu, nicméně mimo svět školních škamen se našli i tací, kteří si z této úřední autority mnoho nedělali. Například mezi spisy užhorodského školního inspektorátu se zachovala složka nadepsaná „Nepřípustné užívání zahrady včelařským družstvem Roj“. Akta v ní obsažená dokládají snahu užhorodského školního inspektorátu podporovaného prezidiem školského odboru civilní správy Podkarpatské Rusi o odstranění hypertrofovaného včelínu, který vyrostl na zahradě slovenské státní školy v Užhorodě. Celá kauza začala nevinnou žádostí ukrajinského kulturně-osvětového spolku „Prosvita“, aby jeho včelařská sekce mohla u příležitosti školní výstavy pořádané roku 1924 postavit na školní zahradě „vzorný včelín, jenž po skončení výstavy měl být odklizen aneb měl se stát majetkem školy“. Této žádosti přednosta školského odboru vyhověl a včelařské družstvo „Roj“ včelín postavilo. Po skončení výstavy však namísto jeho odstranění výrazným způsobem zvýšilo počet včelstev a původní včelín rozšířilo tak, že k němu přistavělo obytné místnosti. Vzhledem ke stížnosti ředitelství školy, že by „učitelé s dětmi nemohli pro množství včel pracovat na pokusném poli“, nařídily školní úřady koncem března 1925 okamžité odstranění včelínu. Tvrdá linie postupu proti včelám byla záhy zmírněna, když shánčlivý hmyz našel nečekaného spojence ve školním inspektoru Hajném, který na školském odboru přednesl žádost, aby včely směly zůstat na svém místě do doby konání zemské včelařské výstavy v Užhorodě. Zřejmě vzhledem k funkci žadatele bylo žádosti vyhověno a inspektor Hajný dokonce dostal možnost realizovat svůj návrh na osetí pokusných políček na zahradě medonosnými rostlinami. Nicméně družstvo Roj dostalo pokyn neprodleně snížit počet včelstev a rozebrat obytné místnosti u včelína. Reakcí včelařů na úřední intimát byla pasivní rezistence. Správce slovenské školy 15. dubna 1925 „úctivo oznamuje, že zmenšenie počtu úlov a vyprázdňanie bytu vo včelienci, vystavenom spolkom Roj-om v zahrade sa na základe Vášho nariadenia do 15ho dubna 1925 neprovedlo, takže počet úlov a obydlie bytu sa nezmenilo“. Tímto oznámením záznamy o kauze včelínu končí, takže nevíme, zda se úřední autorita prosadila, či zda včely díky zatvrzelé ignoranci představitelů včelařského družstva (a třeba i díky ochranné ruce inspektora Hajného) na zahradě zůstaly – a školáci se s nimi nakonec naučili žít.

(Deržavnyj archiv Zakarpatskoj oblasti Užhorod, fond 56, op. 1, No 134 – inspektorát škol s československým jazykem vyučovacím Užhorod.)

----
122) Uhlíř, Jiří. Jaroslav Žák, přítel študáků. In: 50 let střední školy v Jaroměři. Jubilejní almanach. Jaroměř 1969, s. 89–90.